

СЕКЦІЯ II

ПРАВА ЛЮДИНИ ЯК ФАКТОР СУСПІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Паскаль А.

(наук.кер. – к.і.н., доц. Щетініна Т.О.)

*студент III курсу факультету економіки та менеджменту
Полтавської державної аграрної академії*

ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ПІДПРИЄМЦІВ

Підприємницьку діяльність неможливо здійснювати без залучення і використання фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів. Тому для забезпечення рівних умов розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, незалежно від обраних ними організаційних форм, держава гарантує усім підприємцям рівні права та рівні можливості для залучення цих ресурсів.

Державні гарантії в Україні поділяються на загальні та майнові. Загальні полягають у тому, що держава гарантує всім підприємцям незалежно від вибраних ними організаційних форм підприємницької діяльності рівні права і створює рівні можливості для доступу до матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів. Держава законодавчо забезпечує також свободу конкуренції між підприємцями, захищаючи споживачів від проявів конкуренції і монополізму в будь-яких сферах підприємницької діяльності.

У ст. 47 Господарського кодексу України регламентовано, що держава гарантує всім підприємцям незалежно від вибраних ними організаційних форм господарської діяльності рівні права та рівні можливості для залучення і використання матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів [1, с. 78-79].

Забезпечення підприємця матеріально-технічними та іншими ресурсами, що централізовано розподіляються державою, здійснюється з метою виконання підприємцем поставок, робіт чи послуг для державних потреб.

Майнові гарантії передбачають недоторканність майна і забезпечення захисту права власності підприємця. Вилучення державою у підприємця його основних і оборотних фондів та іншого використовуваного ними майна забороняється, за винятком випадків, передбачених законодавчими актами України.

Збитки, що завдані підприємцеві внаслідок порушення громадянами, юридичними особами і державними органами його майнових прав, які захищаються законом, відшкодовуються йому згідно з чинним законодавством.

Держава гарантує недоторканність майна і забезпечує захист майнових прав підприємця. Вилучення державою або органами місцевого самоврядування у підприємця основних і оборотних фондів, іншого майна допускається відповідно до ст. 41 Конституції України на підставах і в порядку, передбачених законом [2, с. 35].

Збитки, що завдані підприємцю внаслідок порушення громадянами чи юридичними особами, органами державної влади чи органами місцевого самоврядування його майнових прав, відшкодовуються підприємцю відповідно до норм Господарського кодексу та законів України.

З метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва органи влади на умовах і в порядку, передбачених законом здійснюють наступне [3, с. 57-58]:

- надають підприємцям земельні ділянки, передають державне майно, необхідне для здійснення підприємницької діяльності;
- сприяють підприємцям в організації матеріально-технічного забезпечення та інформаційного обслуговування їх діяльності, підготовці кадрів;
- здійснюють первісне облаштування неосвоєних територій об'єктами виробничої і

соціальної інфраструктури з продажем або переданням їх підприємцям у визначеному законом порядку;

–стимулюють модернізацію технології, інноваційну діяльність, освоєння підприємцями нових видів продукції та послуг;

–подають підприємцям інші види допомоги.

На сьогодні положення Конституції України забезпечують гарантії підприємницької діяльності. Визначальну роль мають норми ст. 41 Конституції, оскільки в ній містяться ряд важливих гарантій підприємницької діяльності: ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності, інакше ніж за рішенням суду; примусове відчуження об'єктів права приватної власності для потреб суспільства можливе тільки за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Таким чином, Конституція вирішує головну економіко-правову проблему – проблему власності. Термін «власність», форми власності в Конституції розуміються як форми господарювання, які здійснюються різними суб'єктами. Крім того, ряд конституційних положень забезпечують єдиний економічний і правовий простір в країні. Зазначені норми Конституції України знайшли своє відображення в ч. 3 ст. 47 Господарського кодексу України.

У випадку порушення громадянами чи юридичними особами, органами державної влади чи органами місцевого самоврядування майнових прав підприємця збитки, що були йому завдані, підлягають відшкодуванню в порядку, що визначений законодавством. Так, Господарський кодекс України містить главу 25 «Відшкодування збитків у сфері господарювання» (ст.224 –ст.229), якою передбачається обов'язок відшкодувати збитки суб'єкту господарювання, права та законні інтереси якого порушені учасником господарських відносин, який їх порушив [1, с. 381-382]. Крім того, загальні положення щодо відшкодування збитків містяться в ст. 623 Цивільного кодексу України та в інших нормативно-правових актах України.

За загальним правилом, визначеним ст. 6 Господарського кодексу України, забороняється незаконне втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини, у тому числі з приводу здійснення підприємницької діяльності. Однак у випадках, що визначені діючим законодавством України, наприклад Законами України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 р. № 1550-III, Законами України «Про правовий режим воєнного стану» від 6 квітня 2000 р. № 1647-II тощо, дозволяється залучення до виконання в робочий час державних або громадських обов'язків як самого підприємця, так і його найманих працівників. При цьому завдані підприємцю збитки мають бути відшкодовані органом, який приймає рішення про залучення цих осіб до виконання державних або громадських обов'язків, у порядку, що визначений законодавством.

Підприємницька діяльність не може здійснюватися без матеріально-технічних, фінансових, природних та інших видів ресурсів. Саме тому ч. 1 ст.47 Господарського кодексу України гарантується надання усім підприємцям без обмежень рівних прав та рівних можливостей для залучення та використання таких ресурсів.

Отже, нормами чинного законодавства України встановлено державні гарантії захисту прав та законних інтересів підприємців. В даному матеріалі висвітлено лише деякі з основних норм, проте це дає можливість наголосити на необхідності подальшого вдосконалення безпосередніх правових механізмів практики застосування даних норм.

Література:

1. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Кол. авт.: Г.Л.Знаменський, В.В.Хахулін, В.С.Щербина та ін.; За заг. ред. В.К.Мамутова. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.
2. Несинова С. В. Господарське право України : Навчальний посібник / за заг. ред. С. В. Несиної / С.В.Несинова, В.С.Воронко, Т.С.Чебикіна. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 564 с.

3. Гайворонський В.М. Господарське право України : Навчальний посібник / за заг. ред. В.М.Гайворонського / В.М.Гайворонський, В.П.Жушман. – Х. : Право, 2005. – 320 с.

Коровайна Т. І.

(наук. кер. – доц. Харченко Т.О.)

*студентка II курсу факультету харчових технологій,
готельно - ресторанного та туристичного бізнесу
Полтавського університету економіки і торгівлі*

ШАХРАЙСТВО У СФЕРІ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ І ШЛЯХИ ЙОГО ЗАПОБІГАННЯ

Глобалізаційні і євроінтеграційні процеси сприяли масовому розвитку туристичного бізнесу. Забезпечення безпеки туристичного бізнесу стало стратегічним завданням як органів державної влади, так і самих суб'єктів туристичної діяльності, які в умовах жорсткої конкуренції докладають зусиль для підвищення якості туристичних послуг та формування системи безпеки туристичного бізнесу. В умовах поглиблення соціально-політичної та фінансово-економічної кризи злочинність у сфері туризму є загрозою для національної безпеки. У сучасному світі новітні технології створюють дедалі ширші можливості для вчинення такого виду злочину, як шахрайство, що за статтю 190 Кримінального Кодексу України кваліфікується як заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою. Особливості шахрайства полягають в тому, що потерпілий, будучи введеним в оману, зовні добровільно передає винному майно або право на майно, вважаючи, що це є правомірним, необхідним або вигідним для нього, що він зобов'язаний це зробити. Тому обман або зловживання довірою за часом передують передачі майна або права на майно і викликає у потерпілого усвідомлення правомірності такої передачі [1].

У сфері як вітчизняного, так і міжнародного туристичного бізнесу існує чимало шахрайських схем, деаферисти наживаються на недосвідчених громадянах. Найчастіше шахрайські схеми виявляються під час виїзду громадян України за кордон. Отже, шахрайські дії у сфері туризму можна згрупувати таким чином:

1. Шахрайство, ініційоване туристами. Насамперед, це поширення негативної інформації про туроператорів та турагентів; фіктивні скарги на неналежну якість послуг із метою наживи; низький плато- спроможний попит, пов'язаний із потребою економії коштів; використання екскурсійних та відпочинкових турів для незаконної еміграції з країни; недисциплінованість під час переїздів та проживання в готелях; використання схем ухилення від сплати низки послуг, що включені до вартості туристичного продукту.

2. Шахрайські дії, ініційовані туроператорами. Цей напрям шахрайства обумовлений неналежною якістю підготовленого турпродукту; фактичною відсутністю або зменшенням обсягу певних послуг, що були включені до вартості турпродукту та оплачені туристами; наданням недостовірної інформації турагентам; діяльністю туристичних фірм-одноденки; ухиленням від сплати податків; невиконанням умов договорів бронювання номерів та перевезення туристів, недостовірною податковою та фінансовою звітністю.

3. Шахрайські дії, ініційовані турагентами пов'язані з неналежним рівнем сервісу; низьким рівнем кваліфікації персоналу; продажем фіктивних турів; недобросовісною конкуренцією; неналежним представлення продукту, зокрема й неефективною маркетинговою політикою; діяльністю туристичних клубів, працевлаштуванням через туристичні агентства.

4. Шахрайські дії, ініційовані державними органами влади. Такий напрям шахрайських дій пов'язаний насамперед із частою зміною законодавства у сфері оподаткування та прийняття законодавчих актів, що гальмують розвиток туризму; рейдерством у туризмі; відсутністю належної підтримки суб'єктів туристичної діяльності; відсутністю державних гарантій під комерційне кредитування; нерегульованістю страхової діяльності та діяльності з автоперевезень людей і вантажів; порушенням Закону України «Про туризм».